

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

SELÇUKLU ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

VI. MİLLÎ SELÇUKLU KÜLTÜR ve MEDENİYETİ SEMİNERİ BİLDİRİLERİ

(16-17 MAYIS 1996)

KONYA • 1997

PROF. DR. EMİN BİLGİÇ ve SELÇUKLU ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ DERNEĞİ

Doç. Dr. Hüseyin SEVER*

Prof. Dr. Mehmet Emin BİLGİÇ, 8 Ocak 1916 yılında Isparta vilâyetinin Şarkikaraağaç kazasında doğmuştur. İlköğrenimini Şarkikara ağaçta tamamlayan Bilgiç, 1932 yılında Yalvaç Ortaokulunu, 1935 yılında Ankara Erkek Lisesi'ni bitirdikten ve olgunluk imtihanını verdikten sonra, aynı yıl açılmış olan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ne girmiş ve 1940 yılı Mart ayında Fakülteyi ilk bitirenler arasında Sumeroloji Kürsüsünden mezun olmuştur.

3 Nisan 1940 yılında Sumeroloji Kürsüsü ilmî yardımcılığına tayin edilmiş ve 1943 tarihinde "Kapadokya Tabletlerine Göre Anadolu Kavimleri Üzerinde Araştırmalar" adlı doktora tezini tamamlayarak "Felsefe Doktoru" unvanını almış ve asistan kadrosuna tayin edilmiştir." "Çivi Yazılı Hukukî-İktisadî Metinler, bunlarda Geçen Borç ve Ödünç Tâbirleri" konulu doçentlik tezinin kabulünden sonra 1948 Kasım ayında "Üniversite Doçenti" ünvanını almıştır. 1949 yılı Ocak ayında Sumeroloji Kürsüsüne "Eylemli Doçent" olarak tâyin edilmiştir.

Kasım 1949 - Eylül 1950 tarihleri arasında yedek subay olarak askerlik görevini tamamlayarak, yeniden Kürsüsündeki doçentlik kadrosuna atanmıştır. 1953-1954 tarihleri arasında bir yıldan fazla bir zamanda İngiltere'de ilmî araştırmalarda ve tetkiklerde bulunmuştur. 1955

* Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Öğretim Üyesi.

yılında profesörlük kadrosu tahsisi üzerine, Sumeroloji Kürsü Profesörlüğüne atanmıştır.

Haziran 1960 yılında, 147'liler grubuna dahil edilerek Üniversite ile ilişiği kesilen Prof. Dr. Emin Bilgiç, / Almanya Hamburg Üniversitesi'nden aldığı dâvet üzerine 1961-1962 ders yılında orada öğretim üyesi olarak çalışmış ve 147'lilerin üniversitelere iâdeleri ile ilgili kanunun çıkması üzerine 1962 Mayıs ayı başında tekrar Fakültedeki görevine dönmüştür. Kasım 1966 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'ne Dekan seçilen Prof. Dr. Emin Bilgiç, uzun yıllar Sumeroloji Kürsüsü Başkanlığı yapmış ve Yüksek Öğretim Kurulu'nun teşekkülünden sonra da Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü Başkanlığı yapmıştır. 1983 yılında kendi isteği ile emekli olmuştur. Emekliliğinden sonra 10 yıl müddetle sözleşmeli olarak Sumeroloji Anabilim Dalı'nda ders vermeye devam etmiştir. 1984 yılında, vefatına kadar başkanlığını sürdürdüğü "Kültepe Tabletleri Yayın Komisyonu"nu kurmuştur. Arka arkaya heyet üyesi ve Sumeroloji Anabilim Dalı öğretim üyeleri ile "Ankara Kültepe Tabletleri" serisinin I. ve II. ciltlerini Türkçe olarak III. cildini de Almanca olarak neştermiştir.

Türkçe, Almanca ve İngilizce meslekî kitap ve makaleleri bulunan Prof. Dr. Emin Bilgiç'in bazı makaleleri de yabancı ülkelerdeki meslek mecmualarında yayınlanmıştır. Merkezi Almanya'nın Berlin şehrinde bulunan "Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün 1965 yılından beri muhabir üyesi iken, 1975 yılından itibaren de aslî üyesi olmuştur.

1954 yılından sonra tekrar açılan ve 1971 yılından kapatılışına kadar "Türk Ocakları" Genel İdare Kurulu Üyeliği, Genel Başkan Yardımcılığı ve Genel Başkanlığı yapmıştır.

Prof. Dr. Emin Bilgiç, 1966 yılı sonlarında meslektaşları ile birlikte kurmuş oldukları "Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü Derneği"ni de başkanı sıfatı ile ölümüne kadar yürütmüştür.

Mesleki çalışmalarının dışında, Prof. Dr. Emin Bilgiç'in Millî Kültür, Millî Eğitim, Millî ve Sosyal Meselelerimiz hakkında çok sayıda ve çeşitli mecmua ve gazetelerde pekçok yayınlanmış yazıları

bulunmaktadır. Bu yazılarını "Milli Kültür Dâvâmız" ve "Maarif Dâvâmız" adları altında iki ciltlik kitaplarda toplanmıştır.

Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin yayınlarından olan" Anadolu Dergisi" ile Enstitü'nün yayınlarından olan "Selçuklu Araştırmaları Dergisi"nden başka, "Türk Yurdu" ve "Millî Kültür" gibi muhtelif ilim ve fikir dergilerinin kurucusu olmuş ve bir kısmında da redaksiyon heyeti başkanlığı ve yazı işleri müdürlüğü görevlerini de yürütmüştür.

Prof. Dr. Emin Bilgiç, 1975 Mayıs ayı- 1978 Ocak ayı ve daha sonra 1979 Aralık-1980 Aralık dönemlerinde ek görev olarak da iki defa "Kültür Bakanlığı Müsteşarlığı"nı 4 seneye yakın bir zaman yürütmüştür. "Millî Kültür", "Kültür ve San'at" ve "Dünya Edebiyatından Seçmeler" adlı dergileri de bu devrelerde ve Kültür Bakanlığı adına çıkarmıştır.

Prof. DR. Mehmet Emin Bilgiç, 20 Ocak 1996 tarihinde âni olarak aramızdan ayrılmıştır. **Merhum Hocamız evli 4 çocuk babası idi.**

Kendisinden feyz aldığım merhum Hocam Prof. Dr. Emin Bilgiç'i burada rahmetle anıyor, O'nu anlatmanın ne kadar zor ve zamanın da yetmeyeceği düşüncesiyle, "Millî Kültür Dâvâmız" adlı kitabında kendisinden bahsetmiş olduğu bölümleri sizlere aktarmayı uygun görüyorum:

"- 19 yaşından beri meslek olarak, çivi yazısı ilmi (Sumeroloji-Akkadistik-Hititoloji) alanında yetişmiş, hizmet vermiş, hâlâ da bu hizmete devam etmekte olan bir mütevâzi hocayım. Fakat, hayâtımın idrâke ulaşan çağlarından beri, köküm, aile terbiyem, bende hâsıl olmaya başlayan millî ve dînî inançlarım, bunlara temellenmek üzere kendime seçtiğim arkadaş ve içtimâi çevrem, teşekkül etmekte olan ferdî ve içtimâî ahlâk ve şahsiyetim itibariyle görüşlerimi kendimce şuurla millet ve memleket hayrı istikametinde geliştirmeye çalıştım.

Bu sözler normal hayat yaşını doldurmuş bir insanın, bir Türk'ün tefâhür ifadeleri değil, samimi gönül ve zihin huzuru tezâhürleridir. Kendi sâde meslek ve fikir hayâtımda kitaplarımızın çerçevelediği görüş konularında da elimden geldiği ve gücümün yettiği kadar gelişerek değişmeyi, inkişâf ve tekâmülü düstûr edindim. Hamdolsun, zihnî ve ruhî

yapı bozukluğuna müptelâ olmadığım, hayâtımda heveskârlık, gelip geçici merak veya kaprisin yeri bulunmadığı için, sapık fikirlere, ters görüşlere meyil ve iltifat etmedim. Ne meslek, ne madde, ne siyâset, ne çeşitli zevk ihtiras ve arzusu beni tabiî olan millî ve ahlâkî yoldan ayırmamıştır.

Fikir ve mücâdele kahramanlığı taslamamakla beraber, hizmetin, kanaatin gerektirdiği, vicdanımın emrettiği yerler ve hallerde, her ne pahasına olursa olsun doğruyu söylemek ve mücadeleye atılmaktan çekinmeden bu günlere eriştim.

Hayatımız boyunca bu açıkladığımız fikirler, inanılsın ki görüşlerin, içtihâtların sağ, solu; ilerisi, gerisi, oldukça iyi incelenip irade, ruh, vicdan, ahlak, edep, ilim ve insaf süzgeçlerinden ve bunlara göre milli ve tarihi icap ölçülerinden geçirilerek süzülmüşlerdir".

Rahmetli hocamızın Türk ve Selçuklu Tarih ve Medeniyetine alakasını ve bu hususta çalışmalarını da zikretmeden geçemeyiz:

SELÇUKLU TARİH ve MEDENİYETİ ENSTİTÜSÜ DERNEĞİNİN KURULUŞ GAYESİ:

Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü Derneği "Selçuklu ve Beylikler devrinin siyasi, içtimai ve iktisadi tarihlerini, bütün kültür ve müesseseleri ile medeniyet eserlerini araştırmak, incelemek ve tanıtmak" maksadı ile kurulmuştur.

Umumiyetle milli tarih devirlerimizin ve bunlar içerisinde bilhassa anılan devirlerin araştırılması, incelenmesi ve tanıtılmasında o zamana kadar ihmale uğradı malumlarıdır. Tarihimizin ve medeniyetimizin iftiharla belirtilmesi gereken bu devirleri hakkında yapılmış olan araştırmalar ihtiyaca cevap verecek niteliklere sahip olmadığı gibi, ortaya konulmuş olan eserler de parmakla gösterilecek kadar az idi. Meydana getirilmiş olanlar ise son zamanların, yani Atatürk'ün yaratmış olduğu ilim ve tarih şuuru ile yetişen genç bilginler neslinin mahsulüdürler. Bugün bile hala bu devirlere ait kaynakların önemli bir kısmı henüz yayınlanmamış bir haldedir ve bunlar mahdut ilim adamlarının dışındaki aydınlarımızın dahi meçhulü bulunmaktadır.

Halbuki başlı başına Selçuklular'ın ortaya çıkışı ve kısa zamanda bütün Orta-Doğu'da, Türkistan'dan Akdeniz ve Adalar Denizi'ni, Kafkaslardan Hicaz'a kadar uzanan ve büyük bir imparatorluk kurmuş, Malazgirt Zaferi ve Anadolu'nun fethi ile, Türkiye'nin hızla Türk Vatanı halinde iskan ve ihyası Türk Tarihi bakımından olduğu kadar dünya tarihi bakımından da önemli bir hadise ve bir dönüm noktasıdır. Ayrıca, yeni yetişen nesiller arasında tarih ve medeniyetimizin bu şanlı safhalarına ilgi duyanların günden güne artmakta olduğu da son derece memnunluk verici bir durumdur.

"SELÇUKLU TARİH ve MEDENİYETİ ENSTİTÜSÜ DERNEĞİ" Prof. Dr. Emin Bilgiç, Prof. Dr. Osman Turan, Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen, Prof. Dr. Faruk Sümer, Doç. Dr. Haluk Karamağaralı, Doç. Dr. Baki Öğün, Doç. Dr. Ali Sevim ve o zaman Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşar Muavini olan Mehmet Önder tarafından kurulmuş olup, 5 Aralık 1966 tarihli dilekçe ile de Ankara Valiliğine **müracaatta** bulunmuşlardır. Valilikçe Enstitünün varlığı kabul gördükten sonra, Prof. Dr. Emin Bilgiç Enstitü Başkanlığına, Doç. Dr. Haluk Karamağaralı Genel Sekreterliğine ve Prof. Dr. Faruk Sümer de Genel Muhasipliğine seçilmişlerdir.

Formalitesi tamamlanmış bulunan "Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü Derneği"nin kuruluş gayesi hususunda, Enstitü Başkanı Prof. Dr. Emin Bilgiç tarafından Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde tertiplenmiş olan basın toplantısında, bizzat kendisi ve kurucu üyeler tarafından basın mensuplarına bilgi verilmiştir. Aynı gün Türkiye Radyolarının saat 13.00 bülteninde Enstitü hakkında efkâr-ı umumiyeye geniş haber verildiği gibi, gazeteler de bu habere yeteri kadar yer ayırmışlardır. Ayrıca, Devrim ve İktisadi İnkılap gazeteleri verdikleri tafsilatlı haberler yanında, Enstitü Anatüzüğünü 26 Aralık 1996 tarihli sayılarında tam metin halinde yayınlamışlardır.

Enstitünün ilk Genel Kurul Toplantısı 23 Şubat 1969 tarihinde Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde yapılmış olup, Anatüzükte yeni bir tadilat yapıldıktan sonra yeniden seçime geçilmiş, İdare Heyetine Prof. Dr. Emin Bilgiç, Prof. Dr. Faruk Sümer, Prof. Dr. Bahaeddin Ögel, Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen, Doç. Dr. Haluk Karamağaralı, Doç. Dr. Ali

Sevim, Mehmet Önder; Denetleme Kurulu Üyeliklerine: Prof. Dr. Tahsin Özgüç, Doç. Dr. Yaşar Kutluay ve Doç. Dr. Baki Öğün; Disiplin Kurulu Üyeliklerine de: Ord. Prof.Dr. Zeki Velidi Togan, Prof. Dr. Tahsin Yazıcı ve Emel Esin seçilmişlerdir.

Yönetim Kurulunun aynı gün yapmış olduğu toplantıda Prof. Dr. Emin Bilgiç Enstitü Başkanlığına, Doç.Dr. Haluk Karamağaralı Genel Sekreterliğe ve Prof. Dr. Faruk Sümer de Genel Muhasipliğe seçilmişlerdir.

İlk kuruluş safhası olarak kabul edilen bu dönemde Enstitü Yönetim Kurulları aşağıdaki hedeflere yönelmiştir:

1- ENSTİTÜ ÜYELERİ:

Enstitü Yönetim Kurulu Üyeleri ve kurucuları, başlangıçtan itibaren Enstitünün gelişmesinin, ilmi ve manevi destek kazanmanın üye sayısının arttırılmasına bağlı olduğunu kabul ettikleri için, kuruluş devresinde, değerli bilim adamları ve meslektaşları arasından bir kısmına "Enstitü Üyeliği" tevcihi yoluna gidilmiştir. Bu suretle 23 Şubat 1969 tarihinde yapmış oldukları ile Genel Kurul Toplantısına kadar, kurucu üyelerin teklifleri ve Yönetim kurulunun kararı ile 12 ilim adamına üyelik tevcih edilmiş olup, bunlar alfabetik sıraya göre:

1- Nümizmat İbrahim ARTUK
2- Nihal ATSIZ
3- Dr. Emel ESİN
4- Dr. Fahrettin KIRZIOĞLU
5- Doç. Dr. Yaşar KUTLUAY
6- Prof. Dr. Bahaeddin ÖGEL
7- Doç. Dr. Muammer ÖZERGİN
8- Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ
9- Prof. Dr. Şehabettin TEKİNDAĞ
10- Prof. Dr. Faruk Kadri TİMURTAŞ

11- Ord. Prof. Dr. A. Zeki Velidi TOGAN
12- Prof. Dr. Tahsin YAZICI' DIR.

Anatüzük hükümleri gereğince Genel Kurul Toplantılarında usulü dairesinde diğer değerli ilim ve meslek adamlarına da "Enstitü üyeliği" ile "Şeref üyeliği" ve "Muhabir üyelik" tevcihine devam edileceği de belirtilmiştir. Zamanla Derneğin üye sayısı yüzleri aşmış olup, bendeniz de bu şerefli Derneğin üyeliğine nail olanlardanım.

2- YAYIN FAALİYETLERİ:

Enstitü Genel Sekreteri Doç. Dr. Haluk Karamağaralı'dan bir yayın yönetmeliği hazırlaması hususunda ricada bulunan Yönetim Kurulu, Sayın Karamağaralı'nın hazırlamış olduğu taslağı inceleyerek 23 Şubat 1969 tarihinde yapılmış olan Genel Kurul toplantısında kabul etmiş, Prof. Dr. Faruk Sümer, Doç. Dr. Haluk Karamağaralı ve Doç. Dr. Ali Sevim'den oluşan "Yayın Kurulu" kurmuş olup, yayınlanmasına ilk karar verilen eser, yılda bir sayı olarak yayınlanmak üzere "SELÇUKLU ARAŞTIRMALARI DERGİSİ" olarak kararlaştırılmıştır. Enstitü Dergisinin birinci sayısı hemen 1969 yılı içinde çıkarılmasından sonra, memleket dahilindeki ve yabancı ülkelerdeki ilim adamlarınca büyük bir takdir ve ilgi ile karşılanmıştır. Derginin II. sayısı 1970 yılında, III. sayısı Malazgirt Zaferinin 900. Yılı Özel Sayısı olarak "26 AĞUSTOS 1971" tarihinde neşredilmiştir. IV. sayı ise, 900. kutlama yılı içerisinde "21-25 AĞUSTOS 1971 tarihinde Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde yapılmış olan, SELÇUKLU TARİH ve MEDENİYETİ ENSTİTÜSÜ SEMPOZYUMU" tebliğlerini kapsamaktadır.

Prof. Dr. Bahaeddin Ögel'in "TÜRK MİTOLOJİSİ" kitabının I. cildi de Malazgirt Zaferinin 900. yılına ithaf edilmiş olup, muhtevası kadar baskısı da ilmi eser yakışan güzellik ve temizlikte çıkarılmıştır. Türk san'at tarihi serisinin numaralı eseri de Doç. Dr. Beyhan Karamağaralı tarafından yayına hazırlanmış olan "AHLAT MEZAR TAŞLARI" adlı eser de Malazgirt Zaferinin 900. yılı anısına ithaf edilmiş nefis bir kaliteye haizdir. Yine Türk San'at tarihi eseri serisinin 2 numaralı yayını olan ve Doç. Dr. M. Oluş Arık'a ait "BİTLİS YAPILARINDA SELÇUKLU RÖNESANSI" adlı kitap da 900. Yıl anısına neşredilmiştir. Prof. Dr. Mehmet Altay

Köymen'e ait "BÜYÜK SELÇUKLU İMPARATORLUĞU TARİHİ I" adlı eser de 900. Zafer Yılına ithafen yayınlanmıştır.

Yukarıda arezedilen ilmi eserlerden başka yine 900. yıl anısına: Alp Arslan ve Malazgirt Şiirleri; M. Faruk Gürtunca'nın "Büyük Hakan Alp Arslan" adlı temsil eseri; Sahabettin Engin'in "Malazgirt" adlı eseri ve Türkiye Edebiyat Cemiyeti ile müşterek yayınlanmış olan M. Necati Sepetçioğlu'nun yazmış olduğu "Kilit" adlı tarihi roman da bu vesile ile efkarı umumiyeye sunulmuştur.

3- İLİM ve SAN'AT ÇALIŞMALARI:

Malazgirt Zaferinin 900. Kutlama çerçevesinde Enstitünün başlatmış olduğu ilmi çalışmalar arasında 21-25 Ağustos 1971 tarihinde Erzurum Atatürk Üniversitesinde aktedilen sempozyum'a 20'si Türk olmak üzere, İngiltere'den, Fransa'dan İran'dan ve Pakistan'dan gelen ilim adamlarının iştirakiyle toplanmış ve 20'den fazla Türk tarih ve san'atıyla ilgili tebliğ sunulmuştur. Sempozyum'u müteakip yine Enstitünün imkanlarıyla ve Atatürk Üniversitesi yetkililerinin de yardımlarıyla üyeler üç gün müddetle Erzurum ve Bayburt kaleleri ile, Kars ve mühim Selçuklu merkezlerinden birisi olan Ani'yi daha sonra da Doğu Bayezit, Malazgirt ve Ahlat'ı ziyaret etmişlerdir.

25 Kasım - 15 Aralık 1971 tarihinde Devlet Güzel San'atlar Galerisinde: Doç. Dr. Haluk Karamağaralı, Doç. Dr. Beyhan Karamağaralı'nın Ahlat Mezar Taşları üzerindeki 5 yıllık emekleri ile, bir mevsim onlara iştirak eden Antik Süsleme ressamı Nalan Afet Kuşlu'nun Ahlat Mezar Taşları Tablolarından oluşan bir sergi de düzenlenmiştir.

1971 yılında /Aix-en-Proyance'de yapılmış olan Türk San'atı Kongresine Enstitüyü temsilen Prof. Dr. Faruk Sümer, Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen, Doç. Dr. Beyhan Karamağaralı ve Doç. Dr. Haluk Karamağaralı katılmışlardır. Ayrıca Ahlat'ta bir araştırma ve kazı merkezi kurulmuştur.

Ayrıca, Prof. Dr. Faruk Sümer ve Doç. Dr. Ali Sevim yaz aylarında, Yozgat Sivas, Kayseri ve Konya illeri çevresinde Selçuklu ve Beylikler devri eserleri üzerinde tetkiklerde bulunmak için geziler yapmış

ve malzeme toplamışlardır. Bu gezileri esnasında adı geçen ilim adamları Konya ve Kayseri araştırma merkezleri için de hazırlık görüşmeleri yapmışlardır.

4- MADALYA ve ROZETLER:

Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü Derneği, Malazgirt Zaferinin 900. Yıldönümü münasebetiyle altın, gümüş ve bronz Alp Arslan madalyaları ve rozetleri yaptırmak üzere 22/05/1971 tarih ve 46/7 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile: 70 adet atın, 350 adet gümüş ve 500 adet bronz madalya ile 2.000 adet iğneli ve kelebekli bronz rozeti Dr. Fahrettin Kırzıoğlu'nun yardımı ve delaleti ile bastırmış ve kamunun ilgisine sunmuştur.

5- MALAZGİRT ABİDESİ ÇALIŞMALARI:

Enstitü Yönetim Kurulunun üst makamlara müracaatı ile, Devlet Planlama Teşkilatı abide işinin, gerek ilmi ve san'at selahiyeti yönünden Enstitüye verilmesini benimsemiş olup, bu vesile ile de Maliye Bakanlığına bu maksatla teklifte bulunarak 1 milyon liranın derneklere yardım faslına aktarılma karar verilmiştir. Enstitü üyeleri ile birlikte 17 kişilik yetkili heyetin raporunun kabulü ile, Muş'tan itibaren güzergah üzerindeki tarihi yerler ve eserler, bilhassa Ahlat'taki Selçuklu abideleri incelenmiş, Malazgirt'te meydan muharebesi sahası gözden geçirilerek abidenin yeri kararlaştırılmıştır. Enstitünün öncülüğü ile proje yarışmaları sonuçlanan "900. yıl Malazgirt Zafer Anıtı"nın temeli o zamanın Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay tarafından atılmıştır.

Enstitünün geleceği için şu anda karar aşamasında olduğumuzu arzeder, saygılarımı sunarım.

PROF. DR. EMİN BİLGİÇ'İN YAYINLARI:

A- KİTAPLARI:

1- **Kapadokya Metinlerine Geçen Yerli Apellatifler ve Bunların Eski Anadolu Dilleri İçerisinde Yeri,** D.T.C.F. Yayınları No: 88, Sumeroloji Enstitüsü Yayınları No: 2, T.T.K. Basımevi Ankara-1953.

2- **Die Einheimischen Appellative der Kappadokischen Texte und ihre Bedeutung für die Anatolischen Sprachen,** D.T.C.F. Yayınları No: 96, Sumeroloji Enst. Yay. 3, T.T.K. Basımevi - Ankara - 1954.

3- Tercüme: Arnold J. Toynbee'den: **Dünya ve Garp (The World an the West),** T.İş Bankası Kültür Yayınları, Ajans Türk Mat. Ankara - 1964.

4- **Milli Kültür Davamız,** Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1986.

5- **Maarif Davamız,** Boğaziçi Yayınları, İstanbul - 1986.

6- **Ankara Kültepe Tabletleri I,** (Bilgiç-Sever-Günbattı-Bayram) T.T.K. Yayınları, Ankara - 1990.

7- **Ankara Kültepe Tabletleri II,** (Bilgiç-Bayram) T.T.K. Yayınları - Ankara 1995.

8- **Ankaraner Kültepe - Texte III,** (Bilgiç-Günbattı), Freiburger Altorientalische Studien, Band 3, Franz Steiner Verlag Stutgart-1995.

B- MAKALELERİ:

1- "Asurca Vesikalara Göre Etilerden Önce Anadolu'da Maden Ekonomisi" **Sumeroloji Araştırmaları,** s. 913-950. Sum. Enst. Yay. No: 1, İstanbul- 1941.

a- "L'economie des miteaux en Anotolie avant les Hittites...," **Compte Rendu de la Seconde Rencontre Assyriologique International,** Paris-1951, p. 99-102.

b- Archiv für Orientforschung XV, s. 128 v.d. (Güterbock tarafından hulasa olarak Almanca'ya çevrilmiştir).

2- "Kapadokya Tabletlerine Göre Anadolu Kavimleri Üzerinde Araştırmalar" **D.T.C.F. Dergisi,** cilt: II-I (1943), s. 33-43.

a- Fransızcaya F.R. Kraus "Recherches sur les tribute Anatoliennes..." **Compte Rendu de la Seconde Rencontre Assyriologique International**, Paris-1951, p. 102-103.

b- Almanca'ya H.G.Güterbock: "Untersuchungen über die Völker Anatoliens auf Grund der kappadokischen Tafeln" **AfO XV** (1951), s. 129-130.

3- "M.Ö. 2000 Yıllarında Anadolu Kavimleri," **III. T.T. Kongresi.** Kasım-1943. s. 386-393, Ankara-1948. (T.T. Kurumu Basımevi).

4- "M.Ö. 1950-1850 Yıllarında Yazılmış Vesikalardan Anadolu'nun İlk Tarihi Çağı Hakkında Elde Edilen Bazı Mühim Neticeleri", **III. Türk Tarih Kongresi** (Kasım 1943), T. Tarih Kurumu Yayın. IX. Seri, No: 3, s. 563-569.

5- "Anadolu'nun İlk Yazılı Kaynaklarındaki Yer Adları ve Yerlerinin Tayini Üzerine İncelemeler," **Belleten 39** (1946), s. 381-423.

6- "Çivi Yazılı Hukuki-İktîsâdî Kaynaklar, Mahiyet ve Muhtevâları," **Belleten 44** (1947, s. 571-602.

7- a- Çivi Yazılı Kaynaklarda Geçen Başlıca Borç ve Ödünç Tâbirleri, **Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi** V. 4 (1947), s. 419-445.

b- Die Wichtigsten Ausdrücke über Schulden und Darlehen in den Keilschrifttexten, **Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi** V. 4 (1947), s. 447-454.

8- "Anadolu'nun İlk Târihî Çağının Ana Hatlarile Rekonstrüksiyonu", **Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi** V I5 (1948), s. 489-516.

9- "Eski Babil Çağı Alış-Veriş Vesikalınız Münakaşalı Bir Meselesi ve İzah Yolu", **IV. Türk Tarih Kongresi** (Kasım 1948), s. 220-225.

10- "Umûmî İktisadî Meseleler ve Borçlanma Bakımından Eski Babil ve Kapadokya Vesikaları Arasındaki Benzerlik ve Farklar", **Belleten 59** (1951), s. 339-338.

11- "Çivi Yazılı İktisadi Metinlerde "Faiz" Meselesi", **Belleten 59** (1951), s. 339-347.

12- "Die Ortsnamen der "kappadokischen" Urkunden im Bakmen der alten Sprachen Anatoliens", **Arohiv für Orientforschung XV**, Internationaler Zeitschrift für die Wissenschaft wom vorderen Orient, Graz 1945-1951, s. 1-37.

13- a- "Hititlerden Önceki Anadolu Halkının Evlilik Hukukunun Orijinal Tarafları", **Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi** IX3 (1952), s. 27-238.

b- "Die Originellen Seiten im Eherecht der Vorhethitischen Bevölkerung Anatoliens", **Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi** IX3 (1952), s. 239-250.

14- "Sumerce ve Akadça Borç Mukavele ve Senetlerini Karakterlendiren Fiil Formülleri", **Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi** XIV 1-2 (1956), s. 39-50.

15- "Anadolu'nun İlk Târihî Çağının Mühim bir Meselesi", **Türk Tarih Kongresi** (Nisan 1956), s. 118-128, Ankara 1960, T.T. Kurumu Basımevi

16- "Birkaç Yeni Urartu Kral Kitâbesi", **Türk Arkeoloji Dergisi IX-I** (1959), s. 44-48, Lev. XLII-XLIII.

17- "1959 Van-Toprakkale Sondajları ve Bölgedeki Çalışmalar", **Türk Arkeoloji Dergisi** X-2 (1961), s. 5-22, Lev. I-XVI (Prof. A. Erzen, Dr. Y. Boysal, Dr. B. Öğün ile Müşterek makale).

18- "Eski Mezopotamya Kavimlerinde Kanun Anlayışı ve An'anesi", **Dil ve Tarih-Coğrafya Fak. Dergisi** XXI 3-4 (1963), s. 103-119.

19- "Van Çevresi 1963 Çalışmaları", **Türk Arkeoloji Dergisi** XII-2 (1963), s. 34-36. (Van and its environs, Anatolian Studies XIV (1964), Journal of British Institute of Archaeology at Ankara), s. 22-23.

20- a- "1964 Adilcevaz Kef Kalesi Kazıları", **Anatolia (Anadolu)** VIII, 1964, s. 65-92, Lev. I-XX, Res. 1-3 (Bâki Öğün ile birlikte).

B- "Excavations at Kef Kalesi of Adilcevaz", 1964, **Anatolia (Anadolu)** VIII, 1964, s. 93-124, Lev. I-XX, res. 1-3 (Bâki Öğün ile Birlikte).

21- a- "Kültepe Hüyüğünde Çıkan Üç Tablet", **Anatolia (Anadolu)** VIII, 1964, s. 125-143, Lev. I-III.

b- "There Tablete from the City Mound of Kültepe", **Anatolia (Anadolu)** VIII, 1964, s. 145-163, Lev. I-III.

22- a- "Adilcevaz Kef Kalesi İkinci Mevsim Kazıları (1965)", **Anadolu (Anatolia)** IX, 1965, s. 1-10, Lev. I-XXIV (B. Öğün ile birlikte).

b- "Second Season Excavation at Kef Kalesi of Adilcevaz (1965)", **Anadolu (Anatolia)** IX, 1965, s. 11-20, Pl. I-XXIV. (B. Öğün ile birlikte).

23- "Adilcevaz 1965", **Anatolian Studies** XVI (1966, Journal of the British Institute of Archaeologie at Ankara), s. 28-29.

24- "Die Türkischen Ausgrabungen in Gebiet des Urartäischan Reiches", **Deutsch-Türkische Gesellschaft** E.V. Bonn, Mitteilungen, Heft 67 (1966), s.1-3.

25- "Sumerliler", **Türk Ansiklopedisi**, c. XXX, s. 115-134 (1981).

26- "Atatürk, Fakültemiz ve Kürsümüz, Sümerliler'in Târih, Kültür ve Medeniyetleri"; **(Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi / Atatürk'ün Armağan Dergisi)** s. 75-122.

27- Türk Ansiklopedisinin XXX. ve müteâkip sayılarında çıkmış olan Tel Halaf, Tel Hassuna, Tel Harmal, Tel Agrab, / TelBrak, Tepe Gavra, Tepe Siyalk, Tel Asmar, Tel Billa, Tiglatpileser, Tukulti-Ninurta vs. gibi maddeler.

28- "Teşeba, Teşebaini", **Türk Ansiklopedisi** XXXI, s. 144-148.

29- "Tilkitepe", **Türk Ansiklopedisi** XXXI, s. 217-218.

30- "Toprakkale", **Türk Ansiklopedisi** XXXI, s. 331-334.

31- "Tufan Efsanesi", **Türk Ansiklopedisi** XXXI, s. 442-450.

32- "Ugarit", **Türk Ansiklopedisi** XXXII, s. 486-489.

33-"Ur", **Türk Ansiklopedisi** XXXIII, s. 23-26.

34- "Urartululer", **Türk Ansiklopedisi** XXXIII, s. 35-48.

35- "Urnammu", **Türk Ansiklopedisi** XXXIII, s. 89-90.

36- "Urnanşe", **Türk Ansiklopedisi** XXXIII, s.

37- "Uruk", **Türk Ansiklopedisi** XXXIII, s. 94-99.

38- "Van Kalesi", **Türk Ansiklopedisi** XXXIII, s. 253-256.

39- "M.Ö. 2.000'lerdeki Anadolu Dil Bakiyeleri ile Daha Sonraki Devirlerin İlişkileri" **(Anadolu-Ege Uygarlıkları İlişkileri Sempoziumu).**

40- "Koloni Devrinin Kısa Târihi ve Kapadokya Tabletlerinin Öğrettikleri", **(Kayseri Kültür Haftası Zabıtları).**

41- "Yeni Kültepe Metinleri Üzerinde Araştırmalar ve İki Yeni Evlilik Vesikası"= Almanca ve İngilizce olarak da yayınlanmıştır). **XXXIV. Assyriologie Kongresi**. İstanbul- 1987.

RESİM LİSTESİ

Resim 1- Prof. Dr. Emin Bilgiç (1916-1996)
Resim 2- Prof. Dr. Emin Bilgiç Müsteşar olarak Kültür Eski Bakanı Avni Akyol İle Bir Törende .
Resim 3- Prof. Dr. Emin Bilgiç Konya'da Müze Temeli Atarken.